

Roll No.....
Signature of Invigilator

Paper Code
MS-SEC1-207

पतंजलि विश्वविद्यालय
University of Patanjali
Examination May-June-2023

एम. ए. संस्कृत (साहित्य), द्वितीयसत्रम्
संस्कृतसम्भाषणम् (२)

समय: - होरात्रयम्

पूर्णाङ्कः ७०

निर्देशः अस्य प्रश्नपत्रस्य सप्तत्यङ्काः निर्धारिताः सन्ति, अङ्कनिर्देशः प्रतिखण्डं द्रष्टव्यः, सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(खण्ड - क)

पृष्ठेषु पञ्चसु त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः।

(3 x15 =45)

1. कर्तृवाच्यतः कर्मवाच्ये परिवर्तनं कुर्वन्तु।

(1½ x10 =10)

(1.) बालकः पाठं पठति	(2.) छात्रा वाक्यं लिखति
(3.) अहं जलं पिबामि	(4.) शिक्षकः ग्रन्थं पाठयति
(5.) गायिका गीतं गायति	(6.) सैनिका ग्रामं गच्छति
(7.) पशवः फलानि खादन्ति	(8.) वयं चित्रं पश्यामः
(9.) गोपालः पुस्तकं पठितवान्	(10.) बालिका हसति

2. कर्मवाच्यतः कर्तृवाच्ये परिवर्तनं कुर्वन्तु।

(1½ x10 =10)

(1.) ताभ्यां गृहं गम्यते	(2.) त्वया कथा उच्यते
(3.) रामेण रावणः अहन्यत	(4.) बालकेन पुस्तकं दीयते
(5.) सीतया गृहकार्यं क्रियते	(6.) मया उपनिषद्वाक्यं स्मर्यते
(7.) भवता पयः नीयते	(8.) शिशुभिः पयः पीयते
(9.) कविना मन्दिरं दृश्यते	(10.) आचार्येण आस्यते

3. लट्, लोट्, लङ्, लृट् - इति एतेषु लकारेषु धातुरूपाणि लिखन्तु। (5 x3 =15)

- (1.) लिख अक्षर विन्यासे (2.) (श्रम्) श्रमु तपसि
(3.) (दा) इ दाञ् दाने (4.) (दिव्) दिवु क्रीडादिषु
(5.) (सिव्) सिवु तन्तुसन्ताने

4. शब्दरूपाणि लिखन्तु। (5 x3 =15)

- (1.) आत्मन् (2.) वाच् (3.) चन्द्रमस् (4.) सरित् (5.) नामन्

5. वाक्ये प्रयोगः करणीयः। (5 x3 =15)

- (1.) अधीतः, भुक्त्वा (2.) कथ्यम्, श्रोता (3.) गामं
(4.) जीविका (5.) प्रष्टुम्, गच्छती

(खण्ड - ख)

पृष्ठेषु प्रश्नेषु पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः। (5 x5 =25)

6. कर्तृवाच्यतः भाववाच्ये परिवर्तनम् कुर्वन्तु।

- (1.) आत्मा शरीरे वसति (2.) माता अन्नं पचति

7. लिट्, लुट्, लृट् विधिलिङ् इति एतेषु लकारेषु धातुरूपाणि लिखन्तु।

- (1.) कथ वाक्यप्रबन्धे (2.) पद गतौ

8. शब्दरूपाणि लिखन्तु।

- (1.) मातृ (2.) ब्रह्मन्

9. वाक्ये प्रयोगः करणीयः।

- (1.) अनर्तीत् (2.) एषिता (3.) शक्यामः

10. वाक्ये प्रयोगः करणीयः।

- (1.) उभयोः (2.) युवानः (3.) विद्वद्धि

11. वाक्ये प्रयोगः करणीयः।

- (1.) कृत्वा (2.) प्रणम्य (3.) पठितुम्

12. भाव वाच्यतः कर्तृवाच्ये परिवर्तनं कुर्वन्तु।

- (1.) मया छात्रावासे स्थीयते (2.) छात्रैः गृहं गम्यते

-----X-----